

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk
– undervisning för kommunikativ förmåga
vid Kristiansborgsskolan i Västerås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – undervisning för kommunikativ förmåga vid Kristiansborgsskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre som angetts i beslut 12 maj 2022, dnr 2020:5416.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Kristiansborgsskolan senast den 12 oktober 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Västerås kommun har inkommit med en sådan redovisning den 11 oktober 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

- Rektorn behöver se till att eleverna i moderna språk ges tillfälle att påverka sin undervisning.

Bedömning: Huvudmannens beskriver vidtagna åtgärder men att de inte går att påvisa hur de påverkat kvaliteten avseende utvecklingsområdet. Huvudmannen redovisar också planerade åtgärder som inte påbörjats ännu.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

- Rektorn behöver se till att det på skolan finns strukturer och stödsystem som underlättar för obehöriga och vikarier att kunna genomföra sitt arbete.

Bedömning: Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

- Rektorn behöver se till att alla elever i behov av stöd ska ges stöd.

Bedömning: Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen, men kommer att fortsätta följa Kristiansborgsskolan i Västerås kommun i sin samlade risk- och väsentlighetsanalys.

Bakgrund

Bedömningen var ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att eleverna i moderna språk ges tillfälle att påverka sin undervisning.

I redovisningen skriver huvudmannen att lärarna inom ramen för ämneslaget, och övriga pedagogiska diskussioner, delger varandra erfarenheter och goda exempel på hur de kan verka för att öka elevernas delaktighet i undervisningen. Utöver detta genomför också skolan en enkät där de kartlägger elevernas upplevelse av sin delaktighet och sitt inflytande. Av redovisningen framgår också skolans lärgrupper, grupper som omfattar all personal på skolan och leds av förstelärare och lärgruppsledare, också planerar att beröra ämnet elevers delaktighet och inflytande i undervisningen samt kontinuerligt utvärdera detta tillsammans med eleverna.

- Rektorn behöver se till att det på skolan finns strukturer och stödsystem som underlättar för obehöriga och vikarier att kunna genomföra sitt arbete.

I redovisningen skriver huvudmannen att alla pedagogerna som undervisar i ett modernt språk tillhör och ingår i ett ämneslag. Vidare beskriver huvudmannen också hur ämneslagsträffarna leds av en ämnesföreträdare och utgår ifrån en dagordning. En dagordning som i sin tur berör både en gemensam planering av undervisningen samt bedömningsfrågor och återkoppling till elever och vårdnadshavare. Insatser som skolan bedömer på längre sikt kommer stärka ämneslagen genom ett kollegialt lärande byggt på evidens och beprövad erfarenhet.

Huvudmannens beskrivningar av åtgärder är utifrån utvecklingsområdet inte tillfredsställande. Detta eftersom ii huvudmannens text saknar en beskrivning av hur de ska underlätta för de obehöriga lärarna och vikarierna. De vars situation utvecklingsområdet syftade till att förbättra.

- Rektorn behöver se till att alla elever i behov av stöd ska ges stöd.

I redovisningen skriver huvudmannen att elevernas behov initialt signaleras inom arbetslaget för att därifrån gå vidare genom skolans elevstödsprocess och att behov utreds och dokumenteras i en så kallad pedagogisk kartläggning. En kartläggning som i sin tur ska visa om elev är i behov av särskilt stöd eller extra anpassningar, anpassningar som också dokumenteras i skolans digitala lärverktyg. Av redovisningen framgår också att det inom ramen för tjänsteplaneringen finns utlagt resurstid hos undervisande pedagoger. Denna resurstid fördelas och används inom arbetslaget och fördelas

utifrån behov. Arbetet inom resurstiden utvärderas även i samråd med skolans elevhälsoteam. Ett team som också förstärkts med resurspedagoger, något som i sin tur möjliggjort att undervisningstiden kunnat minska. Utöver detta framkommer också att skolan fått förstärkning av en studie- och yrkesvägledare som fått som särskilt uppdrag att fokusera på elever med hög frånvaro. Av redovisningen framgår också att skolan återkommande sökt specialpedagog och speciallärare utan att lyckats med rekryteringen. Avslutningsvis skriver huvudmannen att de effekter som skolan förväntar sig av dessa åtgärder på längre sikt är att de elever som är i behov av stöd ska omfattas av stöd. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och skolan framöver ser moderna språk som likvärdigt med övriga ämnen när det gäller att ge eleverna extra anpassningar och särskilt stöd.

På Skolinspektionens vägnar

2022-11-08

X Mirzet Tursunovic

Mirzet Tursunovic

Beslutsfattare

Signerat av: Mirzet Tursunovic

I handläggningen av ärendet har även föredragande Johan Hieronymus och utredaren Arne Hellmark medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-formaga/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgång också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr22; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr22; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Vidare har rektorn, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen; Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen; Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).